

2010-12-11

Akademija Hrvatskog žrtvoslovnog društva - HŽD prigodom Dana ljudskih prava

Dvorana Muzeja Mimara - subota 11. prosinca 2010. u 11:15 sati

Član predsjedništva HŽD Željko Tomašević, dipl.iur. održao je prigodan referat pod naslovom:

Primjena europskih pravnih normi o pravima žrtava totalitarnih sustava XX stoljeća u RH

Vrlo poštovani gospodine predsjedniče Hrvatskog žrtvoslovnog društva Prof. dr. sc. Šeparoviću,
poštovano predsjedništvo i članovi Društva,
poštovane dame i gospodo uvaženi gosti,
poštovani djelatnici sredstava javno priopćavanja,
najsrdačnije Vas sve pozdravljamo i zahvaljujemo za Vaš odaziv na ovogodišnju Akademiju HŽD-a koju redovito održavamo u povodu Dana ljudskih prava koji se u cijelom svijetu obilježava 10. prosinca, dana na koji je 1948. potpisana Opća deklaracija UN-a o ljudskim pravima br. 217/11, koja je u svojih 30 članaka, jasnim i jednostavnim riječima utvrdila najvažnija građanska, politička, gospodarska, socijalna i kulturna prava i slobode koja jednako pripadaju svakoj osobi na ovom svijetu. Opća skupština UN-a je proglašavajući Opću deklaraciju o pravima čovjeka, nju uspostavila kao zajedničko mjerilo za sve narode i sve države, da bi svako tijelo društva, imajući ovu Deklaraciju stalno na umu, težilo da učenjem i odgojem doprinese poštovanju ovih prava i sloboda te da bi se progresivnim nacionalnim i međunarodnim mjerama osiguralo njihovo opće i djelotvorno priznavanje i održavanje, kako među narodima samih država članica, tako i među narodima onih područja koji su pod njihovom ingerencijom. Podsjećajući se i tadašnjeg utvrđenja Opće skupštine UN-a, da se ljudska prava u različitim dijelovima svijeta različito doživljavaju i primjenjuju, ovim se prigodnim slovom želim osvrnuti na primjenu europskih odnosno

međunarodnih normi o pravu žrtava totalitarnih sustava XX stoljeća u Republici Hrvatskoj.

Nužnost uspostave zajedničkih mjerila za sve narode i sve države obvezuje i Republiku Hrvatsku na djelovanje k uspostavi i održavanju onih životnih vrijednosti za izgradnju i razvoj društva, koje su hrvatski narod i međunarodna zajednica kroz duže povijesno razdoblje iskustveno spoznali pa u svoju ukupnu baštinu i prihvatili kao zdrave temelje duhovnog i materijalnog bitka, razvoja i opstanka pojedinca, obitelji i naroda, država i međunarodnih zajednica.

Prema do sada utvrđenim činjenicama o stradanju hrvatskog naroda tijekom vladavina totalitarnih sustava XX stoljeća, zasigurno možemo reći da je hrvatski narod ne samo među najteže stradalim europskim i svjetskim narodima, nego da je njegovo društvo na žalost još uvijek rijedak primjer današnjeg europskog društva teško opterećenog neriješenim pitanjima posljedica totalitarnih sustava iz vremena II. svjetskog rata i posebno njegovog poraća, kao i još uvijek živućeg naslijeđa totalitarnog sustava komunizma, utjelovljenog u hrvatsko društvo u razdoblju trajanja komunističke totalitarne diktature od 1945. do vremena demokratskih promjena 1990., kada je upravo zlo tog komunističkog totalitarnog, jednopartijskog, dakle nedemokratskog i protunarodnog sustava, hrvatski narod umjesto u mir, slobodu i političko višestranačje slobodnih europskih društava, nespremnog i razoružanog izručilo krvavoj borbi sa srpskim vanjskim i unutarnjim napadačem, za sam narodni i državni opstanak. Do sada neizbrojeno mnoštvo pobijenih i nestalih hrvatskih žrtava ratnih sukoba i totalitarnih sustava XX stoljeća, obvezuje sva državna tijela i sve nas, na djelovanje u svrhu uspostave i zaštite svih njihovih prava, od osnovnih im prava na dostojanstven spomen, grobno mjesto do svih ostalih priznatih oblika zadovoljštine.

Svima nam je poznata neupitnost obveze primjene odnosno važenja pravila međunarodnog ratnog i humanitarnog prava i u razdoblju prije, tijekom i nakon II. svjetskog rata. Povijest nastanka, važenja i razvoja ženevskih konvencija do njihovog današnjeg dosega međunarodne pravne zaštite žrtava seže do daleke 1864., a današnja Republika Hrvatska obvezana je odredbama svih četiriju ženevskih konvencija i trima njihovim Protokolima, od kojih: Prva konvencija štiti ranjene i bolesne vojnike, kao i sanitetsko osoblje u kopnenim snagama; Druga jamči zaštitu ranjenih, bolesnih vojnika ili brodolomaca i zaštitu sanitetskog osoblja pomorskih snaga; Treća je posvećena poboljšanju tretmana ratnih zarobljenika; a Četvrta konvencija pruža zaštitu civilima prigodom oružanih sukoba i na okupiranim područjima. Četiri Ženevske konvencije su 1977. dopunjene I. i II. Dopunskim Protokolom, a 2005. i III. Dopunskim Protokolom, koji uzimaju u obzir oblike i načine modernog ratovanja i jamče bolju zaštitu civilima.

Razmatrajući primjenu europskih normi o pravu žrtava totalitarizama u RH, ne može se biti iskren i vjerodostojan, a ne uočiti i biti svjestan dosadašnjeg teškog grijeha državnih tijela počinjenog prema ovim žrtvama, bilo to propustom

odnosno nečinjenjem ili svjesnim selektivnim pristupom žrtvi, čime se očividno, ili iz ideoloških ili protuhrvatskih razloga, broj žrtava pojedinih totalitarnih sustava (fašizma, nacizma) na ovim zemljopisnim prostorima svjesno i u sasvim nedostojne svrhe preuveličavao, a nepristrano se utvrđivanje povijesne istine utemeljene na dostupnim činjenicama onemogućavalo (prisjećam se poruke propovijedi mons. Pozaića izgovorenih na jednom od mnoštvenih stratišta hrvatskog naroda o tome kako je komunistička vlast, da je željela utvrditi istinu o samu jednom logoru, nju imala i sredstava i vremena utvrditi!), dok su se žrtve komunističkog totalitarnog sustava očividno svjesno i u svrhe nedostojne ljudskog bića, sustavnom prisilom i prijetnjom prešućivale, umanjivale, klevetale, vrijeđale, odnosno svekolikim čovjeku nedostojnim oblicima sve do današnjih dana ponižavale. Takvim dosadašnjim sustavnim institucijskim pristupom, nad svim je tim žrtvama neovisno o totalitarnom sustavu koji im je uskratio osnovno ljudsko pravo na život, slobodu i dostojanstvo, ali i nad članovima njihovih obitelji i potomcima kad ih je srećom iza žrtava bilo, činjen daljnji produženi zločin koji društvo današnje hrvatske države i međunarodne zajednice naroda ne može više ničim pravdati, niti ga smije dalje dopuštati!

Rezolucijom Vijeća Europe o osudi komunističkih zločina od 25. siječnja 2006., osuđeni su totalitarni komunistički sustavi bez iznimke, označeni su masovnim povredama ljudskih prava poput pojedinačnih i masovnih ubojstava i smaknuća, smrti u koncentracijskim logorima, izgladnjivanjima, deportacijama, mučenjima, prisilnim radom i drugim oblicima fizičkog terora, utvrdilo se, da se neke države nisu distancirale od zločina koje je počinio totalitarni komunistički režim pa se stoga snažno osuđuje masovno kršenje ljudskih prava od strane komunističkih režima i izražava sućut, razumijevanje i priznanje žrtvama tih zločina, a sve se postkomunističke partije odnosno države poziva, ako to već dotad nisu učinile, da ponovo procijene povijest komunizma i svoju vlastitu prošlost te se jasno distanciraju od zločina komunističkog režima i osude ih bez ikakvih nejasnoća. Hrvatski je sabor prihvaćajući međunarodnu obvezu provedbe navedene Rezolucije Vijeća Europe donio Deklaraciju o osudi zločina počinjenih tijekom totalitarnog komunističkog poretka u Hrvatskoj 1945. – 1990., kojom je na žalost, sve do današnjeg dana samo deklarativno prihvatio njom zadane obveze, ali ne i započeo njezinu društvenu provedbu.

Europski je parlament nadalje, očividno uočivši pojavu prešućivanja, nedosljednog tumačenja povijesti i pomanjkanja osude zločinačkog totalitarnog komunističkog sustava, 02. travnja 2009. donio i Rezoluciju o europskoj savjesti i totalitarizmu kojom utvrđuje, da ni jedno političko tijelo ili politička stranka nema monopol tumačenja povijesti, poziva na specijalizirano znanstveno istraživanje povijesti totalitarizma i otkrivanje i prosudbu svih zločina koje su počinili komunistički totalitarni režimi, a sve to u cilju pomirbe koju je moguće postići priznanjem odgovornosti za počinjene zločine i traženjem oprost, imajući pri tome u vidu potrebu moralnog preporoda.

Tijela državne vlasti Republike Hrvatske, ali i sredstva javnog priopćavanja u Republici Hrvatskoj, očevidno po nalogu središta političke moći koja njima upravljaju, tu su Rezoluciju Europskog parlamenta o europskoj savjesti i totalitarizmu gotovo sasvim prešutjeli, kao i dostojno obilježavanje i uspostavu 23. kolovoza kao Dana sjećanja na žrtve totalitarizma!

I ta sramotna činjenica svjedoči nam o poraznom moralno-etičkom stanju svijesti društvenih i političkih struktura Republike Hrvatske! Strahotna je, sablažnjiva i sasvim neprihvatljiva činjenica, da nadležna tijela RH nisu poduzela nikakve značajnije radnje, kako za istraživanje množvenih grobišta iz II svjetskog rata odnosno poraća (preko 1500 do sada poznatih), za otkrivanje do sada još neotkrivenih, za dostojanstveno pokapanje posmrtnih ostataka žrtava i dolično obilježavanje mjesta njihova stradanja, za izradu hrvatskog žrtvoslova, tako ni za vraćanje oduzete imovine i dostojanstva preživjelim žrtvama zločina ili njihovim potomcima.

Uvažavajući nespornu obvezu RH na primjenu europskih odnosno međunarodnih normi o pravu žrtava totalitarizama, kao i jasnu obvezu primjene ustavnih i zakonskih odredbi Republike Hrvatske kojima su priznata i zajamčena ljudska prava, pri čemu se čak i u slučajevima izravne opasnosti za opstanak države ne mogu ograničiti ustavne odredbe o pravu na život, zabrani mučenja, okrutnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, o pravnoj određenosti kažnjivih djela i kazni, a uzimajući k tomu u obzir i odredbe Kaznenog zakona Republike Hrvatske koje jasno određuju vrstu i pravnu kvalifikaciju kaznenih djela protiv čovječnosti uključujući i nezastarivost kaznenog progona, nije moguće i dopustivo prihvatiti činjenicu institucijskoga nečinjenja, odnosno sprječavanja otkrivanja i nesankcioniranja počinitelja množvenih ratnih i poratnih zločina protiv čovječnosti, u slučajevima kad su takvi množveni zločini počinjeni od pripadnika komunističke ili partizanske vojske pod zapovjedništvom i izravnom odgovornošću komunističkog diktatora Josipa Broza Tita. U množvenosti i grozoti načina počinjenja ratnog i poratnog komunističkog zločina nad hrvatskim narodom, razmatrajući sve njegove sagledive posljedice, ostvaruje se puna pravna narav počinjenja zločina genocida, a imenovani komunistički zapovjednik odgovoran za zločin tog genocida, predstavlja zasigurno najvećeg poimenično poznatog zločinca nad hrvatskim narodom u znanoj nam narodnoj povijesti. Neprihvatljivo je, da se komunizam kao sustav koji je međunarodno označen i osuđen kao zločinački bez iznimke, pokušava prikazivati antifašizmom pa tako i veličati, unatoč jasnoj općoj spoznaji, da je upravo izravno negirao i za svoje vladavine stvarno poništio sve odlike odnosno vrjednote antifašizma. Primjerice, svoju pravu zločinačku narav u Hrvatskoj iskazao je i prigodom osvajanja Dubrovnika u jesen 1944., počinivši najgore zločine protiv čovječnosti upravo prema dokazanim dubrovačkim antifašistima.

Primjena europskih normi o pravu žrtve u RH ne će biti u potpunosti moguća i bez jasnog određenja državnih tijela o tzv. „revolucionarnim“ ili „sudovima

nacionalne časti“, ali i kasnijim jugokomunističkim sudovima i poništenja njihovih presuda pa provedbe mogućih obnova postupaka, jer ti „sudovi“ osim služenja svrsi ideološke i/ili protuhrvatske represije, pri čemu su u Hrvatskoj iskazali i punu narav okupacijskih sudova, nisu ostvarivali bitna pravna obilježja pravosudnih tijela (od osnovnog uvjeta stručnosti, do nezavisnosti, obvezatnosti provedbe ispitnog postupka, prava žalbe, i dr.).

Primjenu europskih i općih civilizacijskih normi u RH tražimo i u pitanjima doličnog spomen-obilježavanja svih mjesta simbola zločina iz Domovinskog rata (npr. Voćin, Škabrnja, Nadin, Dalj, Saborsko, Čelije, Borovo Selo, Široka Kula, mjesta Banovine, Korduna, Pounja i svih ostalih hrvatskih mjesta i krajeva), poštovanja žrtava, pronalaženja i kažnjavanja zločinaca.

Poštovani ljudi, s ove ćemo naše Akademije uputiti Apel hrvatskim vlastima za primjenom europskih normi o pravu žrtava totalitarnih sustava u Republici Hrvatskoj pa Vas sve pozivamo, da pristupite njegovom potpisivanju, pojedinačno i kao ovlaštene potpisnici svojih udruga i društava.

Hvala Vam!

Foto: damir.borovcak@zg.t-com.hr
